

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrletno 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrletno 1 gold.; ako sadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 9. prosinca 1874.

List 2.

Koledar za naslednji teden.

Prosinec. Januvar.

11. I. Nedelja po sv. 3 Kraljih. Evang. Jezus 12 let star. (Luk. 2). Sv. Teodosij, učenec Simeona Stebrovca, predstojnik menihov v Kapadociji, je veliko preganjanja terpel, ker se je poganjal za čisto vero zoper krivoverskega cesarja Anastazija, ki je vlekel s tadanjimi krivoverci — Nestorijem, Evtihom in Dioskorum. Neprestrašen je na leco stopil, rekoč: „Kdor štirih vesoljnih cerkvenih zborov — v Niceji, Carjem gradu, Efezu in Kalcedonu — takó ne čisla kakor štiri evangelije, on bodi izobčen.“ — Poganjaj se po zgledu sv. Teodosija za čisto resnico, vdaj se z vso ponižnostjo sklepom vesoljnih cerkvenih zborov, ker sv. Duh po njih govori. —

Sv. Higin pap. sprič. — Sv. Palemon opat, učenik sv. Pahomija. — Sv. Honorata dev.

12. Ponedeljek. Sv. Arkadij, spričevalec. Pod cesarjem Decijem se je bilo začelo grozovito preganjanje kristjanov. Arkadij zbeži iz mesta Cezareje v samoto. Ker ga rabeljni ne najdejo v njegovi hiši, zvežejo sorodnika in ga peljejo v ječo. Arkadij to zvé, zapusti samoto in stopi pred deželnega poglavarja, rekoč: „Spusti njega, ki je zavljo mene po nedolžno zapert.“ Sodnik: „Vem, da si se zato odtegnil, da bi ne daroval našim bogovom. Daruj jim, in vse ti bodi odpuščeno.“ Arkadij: „Tega ne bom nikdar in nikdar storil.“ Sodnik ukaže rabeljnom, naj mu ud za udom z života režejo, Arkadij pa Boga hvali in pomoči prosi. Umerl je l. 312 po Kr. — Za vero se ne boj terpeti, če je treba tudi umreti!

Sv. Ernest opat, rojen na Bavarskem l. 1032 iz grofovske rodovine. Ko nekoliko odraste, si zvoli duhovski stan. Njegov stric Hilarij, opat v benediktinskem samostanu in njegov učenik, ga poterdi v tem sklepu. Uči se bogoslovja v Bambergu, na zadnje v Parizu. Verne se v svojo domačijo kot mašnik, doktor sv. pisma in cerkvenih pravic, in stopi v red sv. Benedikta. Po smerti njegovega strica Hilarija ga enoglasno izvolijo opata. Zelja sv. deželo obiskati ga nagne, da se pridruži trumi križanske vojske, pa na potu umerje leta 1096, ker so ga bili turki zalezli. — Ticijan sprič. — Janez šk. v Raveni, in Prob, šk. spoz. v Veroni.

13. Torek. Sv. Jita, vdova. Hči imenitnih in bogatih staršev, je bila prisiljena zgodaj v zakonski stan. Nezadovoljna, je vedno žalovala in plakala, še celo smert želela možu. Milost božja pa ji dá spoznati, da s takim nezadovoljnim življenjem je na potu v pogubljenje. Začne oestro živeti, milošnjo deliti in moliti. Bila je vsa druga, zadovoljna žena. Mož ji umerje čez pet

let, zapusti ji 3 sinove. 18letna in bogata vdova je imela veliko snubačev, in zopet jo oče sili v zakon, pa se nikakor ne vdá. Celo daljni sorodnik jo vedno zalezuje. Jita neko noč, v veliki nevarnosti pred njim, kliče Marijo na pomoč; zalazovalec zbeži kakor preplašen tat. Jita obilno vbogajme deli, oče ji očita, da trosi in da bojo njeni otroci kruha prosili; to jo tako speče, da svoj denar za velike obresti posoja; pa kmalo spozná, da se je zapredla s tem v satanove mreže, toraj razdeli ubogim, kar je preveč prejela, izroči posestvo s otroci vred svojemu očetu, in se podá v bolnišnico streč takim bolnikom, katerim bi skorej nihče streči hotel. Jita sprosi očetu spoznanje skritih grehov in solze pokore, svojemu starejemu, razsodanemu sinu pa spreobrnjenje, da zapusti pregrehe in svet, gre v samostan, postane mašnik, živi spokorno do zadnje ure. Jita dela 36 let oestro pokoro, ker je svojemu možu smert želela. Bog ji naznani dan njene smerti; zaspala je v Gospodu 13. grudna 1227, stára 69 let. Bog jo je povelical s mnogimi čudeži. — Starši! ne silite otrok v stan, do kterega nimajo poklica. — V budih skušnjavah kliči Marijo! — Spomin je ta dan tudi sv. Leoncija škofa; — sv. Vincencija spozn.

14. Sreda. Sv. Hilarij, škof Piktavienski na Francoskem, cerkveni učenik, je bil sin imenitnih pa neverskih staršev. Oče ga pošlje na visoke šole v Rim in na Greško, da se je učil posvetne modrosti in govornosti. Po preteklh 10 letih se verne v domačijo; njegova učenost povsod slovi, pa ta učenost mu pokaže pot do svete resnice, prebira sv. pismo in se dá kerstiti; vsemu ljudstvu je bil zgled prave pobožnosti. Zavljo njegovega sv. življenja ga izvolijo za škofa; močno se brani, poslednjič vender le privoli. Tisti čas cesar Konštancij Arijevo krivo vero na vso moč razširja po zahodnjih deželah, in že več škofov ima na svoji strani; dve leti se Hilarij vojskuje z njimi z besedo in v spisih. Poganjaje se za pravo katoliško vero spiše 12 bukev zoper Arijevo krivoverstvo. Arijevci vsi razdraženi prosijo cesarja, naj jim Hilarija s pota spravi; cesar ga pošlje v pregnanstvo v Azijo in ž njim tudi več družih katoliških škofov. Arijeva zmota je bila tudi po vzhodnih deželah močno razširjena, Hilarij jo z vso močjo zatira; cesar skliče arijanske škofo v zbor, ter tudi Hilarija vanj povabijo. Hilarij govori v zboru s toliko serčnostjo in učenostjo zoper njih zmoto, da so bili vsi zbegani; toraj prosijo cesarja, naj Hilarija domú pošlje, da bojo pred njim mir imeli. Cesar jim spolni željo l. 360. Hilarij domú gredé poterjuje verne in škofo v sveti veri, zlaati po Laškem. Nepopisljivo je bilo veselje po škofiji, ko so vidili svojega ljubljeneega škofa. Hilarij skliče več cerkvenih zborov in očisti Francosko arijanske zmote. Bog je svojega pogumnega služabnika z

mnozimi čudeži povelical; tukaj naj le enega omenimo. Brez sv. kersta umerlega otroka obudi Hilarij na prošnjo jokajoče matere v življenje, ga kersti, in deček odraste in bil je pobožen služabnik Božji. Šest let po vernitvi iz pregnanstva sklone Hilarij svoje trudne življenje 13. grudna l. 369. Papež Pij IX so ga vverstili med cerkvene učnike. —

V spoznavanju svete vére.

Bodi zvest ino serčan,

Zanjo se ne boj zaméro,

Terpi zanjo vse volján!

Sv. Feliks mašnik. — Sv. Malabija prerok. — Sv. Makrina, učenka sv. Gregorija Čudodelnika in stara mati sv. Bazilija, ki ga je v veri zredila.

15. Četertek. Sv. Romedij spozn., na Tirolskem doma, imenitnega rodú, sin prav pobožnih staršev, ki so ga v strahu Božjem izredili. Kristusove besede: „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih, ter pridi in hodi za menoj“, te besede so bogoljubnemu mladenču tako globoko v serce segle, da zapusti grad Taver, bogastvo, starše, obiskoval je svete kraje, šel z dvema mladenčema, tudi plemenitega stanú, v Rim. Obiščejo sv. Vigilija, škofa v Tridentu. Vernejo se v Trient, napravijo si kapelico v samotni dolini Nonsberg-u, prav v divjem kraju, in ondí živé v molitvi, premišljevanji in zatajevanji. Njih svetost ni ostala skrita, z vsih krajev ljudje k njim prihajajo, poslušajo njih nauke in opominjevanja, in se jim v molitev priporočajo, zlasti ker je Bog po njih tudi čudeže delal. Leta 1296 so ondí zidali samostan, kjer je sloveča božja pot. — Sram nas bodi, da se tako malo zatajujemo, ko so ti sv. možje, plemenitega stanú, tako oistro živeli! — Spomin je dansi tudi: Zvelič. opata Mavra; — ss. prerokov Habakuka in Miheja; — Sekundine dev. in sprič.; — sv. Maksima šk., in zvelič. Izidora spozn.

16. Petek. Sv. Honorat, škof Arleški na Francoskem, sin neverskih staršev, pa že v svojih prvih letih izvoljen otrok Božji. Zoper voljo staršev se je učil keršanskega nauka in je hrepenel po sv. kerstu. Oče ga vleče na svojo stran, ter ga vodi k posvetnim veseljam; milost Božja pa ga še močneje vleče, ter se dá kerstiti. S tem očeta hudo razkači, k mu žuga in veliko silo dela; mladenec pa se ne premakne, vse tiho in voljno preterpi. To njegovega starejega brata tako močno gine, da se dá tudi kerstiti. Njuno življenje je bilo angeljsko, vse ju časti in hvali. Prazni časti in hvali se umakneta v samoto. Mile prošnje rodovincev in grenke solze očeta, ki ju je jel ljubiti zavoljo njunih lepih čednost, ju ne premorejo odverniti od sklepa. Kakor nekda Abraham zapustista domovino in se podasta na Greško, tam stareji brat Venancij umerje v Gospodu, on pa se verne na Laško. Zvoli si samotni Lerinski otok za stanovanje, duhovni v Tusciji mu odsvetvajo, ker je tam obilno strupenih kač, on pa zaupa v obljubo Božjo: „Po gadih in baziliskih (nekih večih kačah) boš hodil in boš poteptal leva in zmaja“. (Ps. 90. 13). Ob njegovem pribodu na otok kače zginejo, in če se še ktera prikaže, je neškodljiva. Kmaló se mu pridruži veliko učencev, z njih pomočjo obdeluje zemljo, sozida samostan in cerkev. Po prigovarjanji sv. Leoncija, Forliškega škofa, prejme mašnikovo posvečenje. Obilno ljudstva neprenehoma k njemu prihaja, vse z ljubeznijo sprejema in jim deli dušno in telesno pomoč; prizadeva si, vsim vse biti, da bi vse Kristusu pridobil. Zavoljo izverstnih čednost ga izvolijo za škofa v Arlesu na Francoskem l. 426. Prav nerad, vendar pa zapusti svojo samoto, ker spozná, da je to volja Božja. S koliko gorečnostjo je težavno viši pastirsko službo opravljal, priča

sv. Hilarij, toraj je prehitro opešal. Na smertni postelji daje svojim obiskovavcem lepe nauke in jemlje prav ginljivo od njih slovo, po tem terdo zaspi. Ko pri postelji zdihujejo in plakajo, se prebudi in smešljaje pravi: „Mar mi ne privošite kračkega spanja, ko nisem še dolgo prav nič spal?“ Po tem spet zaspi, in se nič več ne prebudi. Brez smertnih težav je šel v boljše življenje 16. grudna l. 430. — Prijatli moji! sv. Honorat je šel spé na uni svet, ker je vse žive dni nad sabo čul. Če tudi mi vse svoje življenje nad sabo čujemo, smemo upati, da bomo tudi mi sladko zaspali v Gospodu. Gorje pa njemu, kdor vse svoje življenje v grehih spi, in se še le smertno uro prebudi. — Sv. Marcel papež sprič. — Sv. Ticijan šk. spozn. — Sv. Priscila sprič.

17. Sabota. Sv. Anton, pušavnik spozn., je bil rojen na Egiptovskem od imenitnih in pobožnih staršev, ki so ga v strahu Božjem odgojevali, prav skerbno zaničnih tovaršev varovali, ter ni nič slabega ne vidil in ne slišal. Bil je deček nedolžnost sama. Osemnajstletni mladenec zgubi starše, toraj opravlja s svojo sestro domače reči. Komaj pol leta po tem premišluje gredó v cerkev, kako so apostelní vse zapustili in za Gospodom hodili, in kako so verni vse prodali, denarje pa apostelnim za uboge izročili. Stopivši v cerkev slíši brati sv. evangelij: „Ako hočeš biti popolnoma, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš zaklad imel v nebesih.“ (Mat. 19, 21). Misli si: „te besede so prav meni rečene“; prodá vse, kar ima, in razdeli ubogim, sestro pa zroči Bogu posvečenim devicam, in se podá v pušavo.

Tukaj ga satan strahovito napada, straši v mnozih podobah, terpinči in peklí, da je groza. On pa skušnjave premaguje z molitvijo, s postom in z mislijo na peklenški ogenj. Pod cesarjem Maksiminom se spočne preganjanje kristjanov; sv. Anton se takrat podá v Aleksandrijo, ter kristjane v veri poterjuje, k stanovitosti opominja, in želi za sv. vero kri preliti. To pa ni bila volja Božja. Pregarjanje potihne in sv. Anton se verne v pušavo. Kadar se mu smertna ura bliža, okiskuje brate menibe, jim daje svetih naukov, ginljivo jemlje od njih slovo. Vsi ga jokaje objamejo kadar jim pravi: „Čas je, da bom razvezan, ker se mi bliža 105. leto.“ Svoja strežnika prosi, naj nikomur ne pravita, kamor ga bota pokopala. „Ljuba moja otroka“, jima govori, „Bog bodi z vama; Anton gré tje, in ne bo več pri vama.“ To zgovorivši, se mu razsvetli obraz in ugasne. Njegovo telo je bilo po Božjem razodenji najdeno pod cesarjem Justinijanom in v Aleksandrijo preneseno, v cerkvi sv. Janeza Kerstnika pokopano. — Če te nečiste skušnjave napadajo, misli na peklenški ogenj, ker ta ogenj premore v tebi pogasiti nečisti ogenj.

Kratke pravila za življenje od sv. Antona.

Ljubi ponižnost, ona te bo obvarovala grehov.

Ako vidiš brata smertno grešiti, ne zaničuj in ne pogublaj ga.

Ne mešaj se med ljudi, ki živé po šegi svetá, in ne posnemaj tistih, ki hočejo le pred svetom pobožni biti.

Obžaluj noč in dan svoje grehe: napolnuj si svetilnico z očesnim oljem, namreč s solzami obžalovanja. Nikoli ne jej do prenasitenja.

Spij malo in z mero; obiskovali te bodo angeli.

Ogibaj se vsacega pričkanja.

Vsa učenost in modrost je človeku v tem, da Boga ljubi.

Misli sam pri sebi: Ni mi na tem svetu ostati, morebiti ta dan ne več, in ne boš grešil.

Bodi pameten in zméren v vsih svojih djanjih.

Vsak dan umiraj, da boš živel.

Ne sanpaj vsm, ker svet je poln zvijačnosti.
Ako si storil greh, ne skrivaj ga spovedniku.
O veselji se britkost, rodijo ti prečastitljivega sadu.
Pokoršina je popolnamost vojske.

Sv. Sulpicij šk. s primkom Pij, spoz. — Zvelič.
menihi Anton, Merul in Janes.

Laži-liberalnim katoličanom v premislek in osramotenje.

Baron plemeniti Šrötter na Nemškem, protestant, je svojim volilcem razposlal zahvalnico, v kateri so ti-le pomnilika vredni stavki:

„Pravico“ navzgor, „pravico“ nazdolej, „pravico“ na vse strani zahtevamo mi, in pravico tirjamo za vsakega posameznega izmed nas, in za celo našo stranko ravno tako, kakor se nam nasproti samovoljnost v vsaki podobi studi, naj se pokaže v obleki policijskih naredb, ali „liberalnih“ od samovoljne večine manjšini poslanih postav. Uklanjamo se državljanskemu postavodajstvu, kolikor ne nasprotuje Božji volji; ali mi poznamo še viši pravico in svetelji zapovedi, namreč te, ki jih oznanjuje sv. cerkev in so nam v serce zapisane. Zato smo sicer pripravljeni krivico terpeti, vendar pa nam nikoli in nikdo ne bo ubranil, da bi pravice ne terdili.

„Resnica ima le en vir, večnega Boga resnice. Kar ima tedaj človeku zares koristiti v njegovi držini, v njegovih občinskih zadevah in v državljanskem življenju, ne sme prihajati iz družih kalnih virov. Vabljenja „liberalizma“, kateri je, kakor socializem, sad človeškega poviševanja nad božjo veljavo, spoznamo kot take, ki so v svojem notranjem neresnica. Njegova „prostost“ je sakrita sužnjost, njegova „omika“ olikano barbarstvo, njegovo „bratoljubje“ samopridnost. Naše oči so od laži odvernjene in k luči resnice obrnjene.

„Prostost hočemo, ne razuzdanosti; pred vsm prostost Bogu po naši veri služiti, — prostost cerkvi. Vse druge tirjatve do vlade, do postavodajstva in do uprave se umaknejo tej edini tirjatvi. Kaj nam pomagajo razširjene meje, milijarde, železnice, postave za občinski in srenjski red, ako se nam pogreša cerkvena prostost! V vsih okolišinah življenja nam je prostost draga, nič nečemo vediti o samovoljstvu, o državnem vsegomoštvu, o večinskem despotizmu; ali pred vsm brenimo po tem, da se cerkev reši iz njenih vezí.

„Gospodje! Jest se ne spoznavam k cerkvi, k kateri spada večina vas; pa vendar se čutim z vami edinega v tem, kar je naj više. Predsodkov in nesporazumkov, ki so prav pogosto (da bi tako ne bili!) pri protestantih vzrok, da katoliško cerkev s sovražnim očesom gledajo, taci jest ne poznam. Spoštujem vašo cerkev kot mater moje cerkve; ljubim jo zavoljo zakladov, ki so jih tudi odločene cerkvene občine od nje podedovale: upam na njo, zakaj ne morem si prikrivati, da ona sama bo močna zadosti ustavljati se viharjem, kateri so začeli razsajati zoper celo keršanstvo; in bojujem se zanjo po svojih slabih močéh zavoljo pravice.

„Tolažim se z upanjem, da ta lepi čas bo zdaj še skrite služabnike resnice in pravice med mojimi verskimi tovariši kmalo poterdil, da očitno spoznavajo to, kar je v veri občnega, in jih peljal na stran tistih, kateri so brez strahu pred žuganjem svetne moči zastavo razpeli za to, kar je keršanskemu sercu naj dražje. Pravim: „ta lepi čas,“ zakaj vsak čas poskušnje je tudi čas milosti. In koliko blagoslova se zdaj razliva na nas! Vsak posamezni se čisti in vterjuje; predsodki zginjajo; bliža se čas sprave raznih véstev; in sklepajo se pri-

jateljske aveze s pravično nado na stanoviten obstanek, ker imajo korenine v zemlji, ktera rodi le sad življenja.

„In ali bi ne bila nespamet ali maloserčnost za našo sv. cerkev tresti se? Ali tožiti zato, ker jo slobne roke hočejo oropati njenega lepega oblačila? Ona je nevesta našega Gospoda Jezusa Kristusa in kot taki se ji spodobi lepoteče, čast in gospostvo, bo pa mar nevesta manj draga v očeh svojega nebeskega Ženina, ako bo tih lepote oropana samo v prečudni lepoti svoje svetlosti se svetila? Ne obžalovati, ampak slaviti hočemo ta čas in z vami, gospodje, ki vas zavoljo vaše serčnosti spoštujem in zavoljo vaše zvestobe iz celega serca ljubim, s vami se hočem deržati veselega upanja, in iz tega veselja bomo zajemali moč k stanovitosti v boju, in iz te moči gotovost konečne zmage!“

Katoličanstvo v Bremenu.

Preč. škof Osnabriški (Osnabrück) je kot apostoljski namestnik severnega nemškega in danskega misijona preteklo jesen obiskal te kraje in ondi birmoval. Začel je bil v Bremenu misijon, kjer je ob enem blagoslovil altarje obnovljene cerkve sv. Janeza. Ta cerkvena slovesnost, dandanašnji dvojnega pomena, je bila pripravna obuditi živo vdeleževanje in premišljevanje katoličanov, najpred bremenskih, potem pa tudi daljnih.

Bremenski apostelj je bil sv. Vilehad, ki je bil l. 780 iz Frizije prišel v te kraje poleg Vezre od Karola velikega premaganim Saksoncem sveti evangelij oznanovat. Ta svetnik je bil prvi škof Bremenski. Pod škofom Ansgarjem ste bili mesti Bremen in Hamburg zedinjeni, in Bremenska škofija je bila povzdignjena v nadškofijo. Bremenska cerkev se je bila pod krepkimi, modrimi in pobožnimi pastirji prelepo razcvetela; obžalovati je le, da je tudi tukaj Cerkev v političkih bojih večkrat terpela veliko škodo. 47. in zadnji škof Janes Adolf, vojvoda Holsteinski, je bil prestopil k luteranstvu.

Nesrečna locitev od Cerkve po tem odpadniku je terpela nad 150 lét, in le misijonarjem se je zahvaliti, da sovražniki prave vere niso popolnoma zaterli. Še l. 1747 se je smela zidati kapela za službo Božjo. Katoličane so komaj terpeli v mestu, oropali so jih pravice družih meščanov in so jih celo mnogoverstno preganjali in zatirali. Pri vsem tem pa vendar, kakor naznanujejo misijonski letniki, ni preteklo nobeno leto, v katerem bi se jih ne bilo več povernilo k materi Cerkvi. Le polagoma se je zamogla katoliška Cerkev iz svojega skrivališča prikazati in n. pr. dobiti dovoljenje bolnikom zakramente deliti, poročevati, pokopovati itd. — 19. vinotoka p. l. je minulo 50 lét, kar je poživljena in oproštena katoliška občina Bremenska imela spreved v obnovljeno in na novo posvečeno cerkev sv. Janeza. Ta dan je bil preč. apostoljski namestnik odločil za blagoslovljene altarjev, ktere je izdelal Hertel v Monastiru in tudi vodil popraviljanje cerkve. Veselo je bilo viditi, kako obilno se je bila vdeležila pomenljive cerkvene slovesnosti občina, ki se vedno lepše razcveta, in kako veselje je razodevala nad prelepim delom. Da je Bremenska občina svojo cerkev tako lepo obnovila, s tem priča zvesto vdanost in stanovitnost v svoji veri, v veri svojih očetov. Ni dvomiti, da cerkev sv. Janeza že zdaj komaj zadostuje potrebam. Tudi vedno razširjanje Bremana, tako da imajo nekteri katoličani predeleč v cerkev, vedno bolj razodeva potrebo nove kapele v novem delu mesta, toliko bolj, ker je tam tudi kolodvor. 20. vinotoka je preč. škof birmoval okoli 200 mlajših, tudi nekaj starših ljudi, popoldne je pa odpotoval proti Bremenskemu zavetniku dalje.

Vediti je, da Bremen je imenitno trgovsko mesto s kacími 75,000 prebivalci; vsa svobodna država Bremen pa jih ima čez 110,000. Ako se v velikem trgovskem mestu, v kakoršnih so prebivalci radi le v posvetne koristi in v denar zamaknjeni, vendar katoličanstvo v novo razcveta, ja to gotovo veselo in dobro znamenje za sv. Cerkev.

Kakošne rane je zapustilo preteklo leto?

Leto 1873 je katoliški Cerkev zapustilo veliko vojsko za resnico in pravico, ker skoraj povsod ima prav zagrizenih sovražnikov, ki bi jo radi pokopali z njenim papežem Pijem IX, z njenimi škofi, mašniki in pravimi verniki vred. Cerkev ima najmočnejšega prijatelja v vsem katoliškem ljudstvu vesoljnega sveta; ima pa smertnega sovražnika v laži-liberalcih in prosto zidarjih, ki se več ali manj strinjajo z rudečkarji in se s kervavimi bodali skrivajo pod klobuk „omike“ pa „inteligencije“, ali v resnici niso ne omikani in ne „inteligentni“ ali umni. Med drugim kažejo v svojem časništvu, kako so neuglajeni, divjaški, srovi in neobtesani. Brez jasnega uma so pa zato, ker ne sebi in ne drugim ne privoščijo sreče in blaženosti v prihodnjem življenju.

Tacih ljudi je izredilo veliko lansko leto, in ti so med vsem narhujši najglobokejši rana, ki jo je lansko še bolj ko poprej razširjeno in razgnano zapustilo novemu letu. Ali se bode v novem letu našel zdravnik za to prehudo sklečo rano človeštva, ali se bodo hotli k zdravniku verniti? Kdo vé? . . .

V Avstriji je zapustilo lansko leto še posebej staro nezaceljeno rano razdjanja med raznimi narodi, ki neizrečeno kliče po zdravniku. Liberalci jo mislijo celiti po verski strani z novimi cerkvenimi postavami; ali če bodo postavili delali brez zdravnika papeža, brez zdravnice sv. Cerkve, bodo rane le še hujše. Po narodovski strani jo hočejo celiti s tim, da bi zdravim obliže prilepili, ranjenih se ne dotaknili; nekterim narodom in stanovom več kot ravnopravnost doveršili, drugim še odrekali, za čimur že toliko lét kličejo.

V denarnem oziru je lansko leto napravilo silovit polom. Kdo bo ozdravil to rano?

Francija se povzdiguje izmed merličev in rán, ki so jih ji vsekali Napoleon, Prusi, rudečkarji in brezverci — pa ne more prav navkviško; vzdiguje roke k Bogu, k postavnemu kralju, — republikanarji jo pa po rokah bijejo.

Italija je že kakor okostnjak od vsih strani zglošana, objédana, ranjena od samih njenih osrečevalcev, reševalcev in zedinjevalcev, in žuga čisto dognana na skup se zgruditi.

Nemčijo železni móž od same ljubezni tako stiska, da mu kri spod nohtov gleda, posebno redovnike, škofo in katoliško duhovstvo. Obilno je svobode v tem, da se katoliška reč tare in teptá, sicer pa zastoj išee prave svobode.

Na Švicarskem je še toliko hujše, kolikor je republikanski birokratizem in terorizem goropadniši memo samoderškega.

Spanijo je zapustilo lansko leto v rokah nezmožnih rogoviležev in vmés mnogih rudečkarjev. Ves narod je tako rekoč ena sama rana. Od severa se počasi pomika v deželo zvezda otetja; če bode zasijala že letos vsi deželi, to je v Božjih rokah.

V naši deželici so tako imenovani „mladi“ (kteri so pač pogosto „starihe“, ki še bolj noré memo mladih) narodu vsekali kervavo rano in pričeli so že tudi samo

vero mešati, kakor stari strastniki o Lutrovem času, ktere sedanji mladi preslavljaajo. Kričali so v začetku s lažnjivimi vstavoverci vred: „vera ni v nevarnosti,“ obenem so pa povsod vero zatirali, in tako delajo še zmiraj in čedalje huje in z večji prenapetostjo. Nič se jim ne smili ubogi narod, ki ima že toliko družih ran.

V lavantinski dolini na Koroškem, kakor ravno pišejo, ni nobena reč več varna. Iz Štajarskega se slišijo prav pogoste tatvine in tolovajstva. Po Kranjskem čedalje več pobojev. Zraven tega toliko bolezní pri živinici in pri ljudeh!

Kdo je zdravnik pri tolikih ranah?

Zdravnik naš je Bog v nebesih, Jezus Kristus, naš srednik, Odrešenik in Zveličar, in njegov namestnik na zemlji, Pij IX v Rimu. K Bogu, k sv. Cerkev in zveličavni veri naj se obernejo narodi. V tistem trenutku, ko se bo to v resnici zgodilo, se bodo jele tudi rane celiti.

Francija

„laborans morbo comitiali“.

Ravno danes je leto, kar je (9. jan.) pred svoj sodnji stol poklical Bog Napoleona III, in koliko upanja smo imeli že potem, da v prid katoliški cerkev in morebiti še drugim v Evropi dobi Francija poštenega kralja, pa — to upanje je splavalo po vodi. Ali se spolni nam kedaj, ali ne, kdo vé? Jako presunilo pa je premnože pisanje pobožnega in učenega škofa Pija iz Piktavije (Poitiers), v katerem po sv. pismu povést od mesečnega mladenča, ki ga je Kristus ozdravil, pomenljivo obrača na Francosko samo.

Dogodba se po Mat. (17, 14. itd.) glasi: Kadar Jezus po spremenjenji na Taboru pride k množici, pristopi k njemu človek, poklekne in reče: Gospod! usmili se mojega sina, ker je mesečen, in veliko terpi; zakaj večkrat pade v ogenj in večkrat v vodo. Pripeljal sem ga že k tvojim učencem, pa ga niso mogli ozdraviti. Po sv. Mark. (9, 16 itd.) je rekel oče: Učenik! pripeljal sem k tebi svojega sina, kateri ima mutastega duha, in kjerkoli ga popade, ga meče, da se peni, in škriplje z zobmi in sahnje. Jezus pa mu je odgovoril in rekel: O neverni in spačeni rod! Doklej bom pri vas, doklej vas bom terpel? Pripeljite mi ga le sem. In so ga pripeljali. Tedaj vpraša njegovega očeta: Koliko časa je, kar se mu to prigoduje? On pa mu reče: Z mladega. Ako premoreš, usmili se nas, in pomagaj nam! Jezus pa mu je rekel: Če moreš verovati, vse je mogoče verujočemu. In zdajci je zavpil oče mladenčev in je s solzami rekel: Verujem, Gospod; pomagaj moji neveri. Tedaj zažuga Jezus nečistemu duhu ter reče: Gluhi in mutasti duh, jaz ti zapovem, izidi iz njega in ne hodi več vanj. Nato zavpije in ga silno strese, in gre iz njega. In bil je kakor mertev, da jih je veliko reklo: Umerl je. Jezus pa ga prime za roko ter vzdigne, in je vstal. Tedaj so pristopili učenci posebej k Jezusu in so rekli: Zakaj ga mi nismo mogli izgnati? Jezus pa jim je rekel: Zavolj vaše nejevere.

To evangelijsko povést obrača škof od besede do besede na Francijo. Domovina naša, pravi, je podobna božjastnemu, in bolezen to ima z mladega, sej pravijo, da sedanja Francoska je postala l. 1789; toraj je še mlada. Od te dobe terpi za božjastjo, morbo comitiali laborans, kakor so dejali nekdanji Rimljanje, ker so narodne skupščine prejenjati morale, če je koga božje verglo. Bolezen ta — morbus comitialis — zaznamnjuje padavico ali božjast, pa tudi govorico ali parlamentarstvo, ktero je naše zlo in ktero nas sem ter

tje premetava, da padamo zdaj v vodo, zdaj v ogenj, zdaj v kervavo morje, da smo v strašilo ljudem krog in krog.

Škof potem razkazuje, kako je očetu in sinu po svetem pismu pomagala le vera, in da tudi Francija zdravja sme upati le tedaj, ako se s terdno vero zateče k Gospodu. Mnogi menijo, da jih otme verozakon, pa vendar sami verovati nočejo, toraj je njih upanje zastoj. Še aposteljni obsedenega mladenca niso mogli ozdraviti, ker njih vera ni bila dosti trdna. Francoska se povrača k veri, povrača se ji tudi zdravje, dasi brezverci menijo, da je umerla, kakor mladenec v sv. evangeliju. Upajmo, da jo prime za roko Jezus Kristus, in da jo vzdigne.

V tem oziru je pomenljivo tudi, da je v narodni skupščini katoliški poslanec Brunet k zakonu o postavljevanju stolnih sodnikov ali županov (maires) navetoval naslednji pristavek: „Nobeden ne sme imenovati se za župana, dokler pismeno ne spozná, da veruje, da je Bog, in dokler ne obljubi, da bode v občini svoji branil vero in njene služabnike.“

Kako potreben je poslednji pristavek, apričuje tale prigodba. Po Francoskem imajo po vaséh med seboj občinsko tlako, da morajo občanje pripraviti ali natleči kamnja za ceste, ali pa se odkupiti s 6 franki. Po starodavni navadi so tega doslej župniki in nji ovi namestniki bili prosti. Letos pervikrat pa se je nekterim županom zljubilo, da so to tlako ukazovali tudi župnikom, in prigodilo se je, da so nekteri, ki pri svojih pičlih prihodkih z 900 franki (360 gl.) omenjene globe plačati niso mogli, po več dni v svoji duhovski obleki ob cesti kamnje tolkli, nikakor ne v spodbudo mimogredočim ljudem. (Katholik 1873).

J. M.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Vabilo. Katoliško-politiško društvo v Ljubljani ima to nedeljo, 11. prosinca, popoldne ob *petih* svoj obletni shod v svojih prostorih v Virantovi hiši. Na dnevnem redu je: 1. Slovesnostni govor; 2. društvene poročila; 3. volitev odbora. K obilnemu vdeleževanju vabi

Odbor.

— **Iz duhovnega podpornega društva.** Začasni odbor tega društva je imel 3. t. m. posvêt o družbinih zadevah, v katerem so bile na versti zlasti prošnje za podporo. Bilo je podpore podeljene nekaj že poprej, nekaj se je določilo zdaj, in ena prošnja za preteklo leto je še napovedana. Poprej že sta dobila dva gospoda vsak po 100 gl. Sedaj je določeno za enega 200 gl., za enega 50 gl., za dva druga po 100 gl., in za enega se ima še določiti, kadar napovedana prošnja pride. Z vsim tedaj je dobilo in dobí za preteklo leto šest gg. duhovnov gotovo 750 gl. podpore iz društvenega premoženja. V peterih primerljajih je vzrok huda dolga bolezen, v enem pa druge nesreče in nezgode. Odbor je vse razloge vestno prevdarjal in spoznal res pri vsih potrebo. Prepričal se je pa tudi pri tem, kako prazen je tisti ugovor: da ima duhovšina zadosti in da vsak lahko izbaja. Bolj natanko naznanilo se bode dalo v velikem shodu, pri katerem se bode volil tudi stalni odbor. Ta shod se mora v kratkem sklicati; vprašanje je, kdaj bi bilo za gospode po deželi bolj pripravno? Najberže taki dan, ko bode kak drugi shod. Odbor bode imel na to ozir;

morebiti vé pa tudi kateri gospodov kaj primérnega navetovati.

Kakor sadaj vse kaže, smemo prav veseli biti, da se je to društvo osnovalo. Želeti je, da jih še mnogo pristopi, ter se društvo prav vterdi in opomore. Zato bi bilo dobro, da bi se gospodje v svojih oporokah ali v kacijh vgodnih okolišinah ozirali na to mlado društvo, ktereга potreba se zmiraj bolj razodeva in poterjuje.

— **Rokodelski pomočniki** so bili novega leta večer napravili prijazno jaslično veselico, kakor imajo navado vsako leto. Nagovor gosp. predsednika dr. Vončina, petje, deklamovanje in tombola — to je bilo na programu tega večera. Verlih pomočnikov in gostov so bili napolnjeni prostori, soba vsa sijajno razarvitljena, božično drevo je migljalo v neštevilnih lučicah, jaslice v svečavi. Gospodu predsedniku in pomočnikom se je vidilo, kako živo vneti so za svojo družbo, ki je obhajala že svojo 19. obletnico. Veselo je bilo tudi slišati iz poročila predsednikovega in Bonačevega, da ne manj kot 500 tacijh društev s 70.000 družniki je po širokem svetu. Gg. pomočniki se zbirajo o večerih po doveršenem delu k branju, igranju, prijaznim pogovorom. Imajo pa tudi poduk od več dobrotnih gospodov v raznih rokodelcem potrebnih rečéh. V resnici je ta častna družba ne le sploh koristna za rokodelce, temuč sploh v vsakem oziru hvale vredna. Želeti je, naj bi se je vsi rokodelski pomočniki vdeleževali.

— **Učencem gimnazije ljubljanske** se na prošnjo njihovih katehetov naznanja, naj vsi, kateri v Božični dobi niso še prejeli sv. zakramentov, storijo to sami posebej, ker se vsled nenavadnih šolskih praznikov do 21. t. m. sveto opravilo spolniti ne more skupej, kakor se je ravno v tem času godilo doslej po postavi.

— **„Učiteljski Tovarš“** — verli šolski list pod vredništvom gosp. Mat. Močnika, je s 1. šte. letošnjega leta jél prinašati življenje ranjcega našega rojaka, pisatelja itd. Petra Hicingerja, zraven tega pa toliko dobrega na vse strani, da je res vredno in močno želeti, naj bi se gg. duhovni, učitelji in drugi na „Tovarša“ prav obilno naročili. Velja 1 gl. 50 kr. na pol leta. Dobro reč moramo podpirati, da se nam ohrani.

Brezverska črna nehvaležnost. Kranjski duhoven Knaffl je iz svojega premoženja na Dunaju vrvnal velikanske vstanove za kranjske vseučilišnike na Dunaju, in ker vse te reči ni v roke dal kakim duhovskim napravam ali sploh duhovnom, ampak kranjskemu doktorju „juris“, ker so bogoslovci izločeni od štipendij; zato ga neki pisac v „Narodu“ dve sto lét po njegovi smerti natolcuje in sumiči, da je bil „posiljen, nezadovoljen, nesrečen duhoven.“ „Kombiniral“, to je izmislil si je dolge levite, kako se je mati jokala, kako ga je mati prosila, kako ga je oče klel itd. itd., da je le posiljen duhoven postal; kako ga je grizlo in peklo vse žive dni v persih.“ In zaslišite: „Bil je pa potlej častit duhoven, karakter, pameten mož, ki je zvesto spolnoval vse dolžnosti svojega stanú“. In vender tako strašno nezadovoljen s svojim stanom?! Razlagaj si to, kakor veš in znaš!

Tako le je tedaj. Stóri ti katol. duhoven liberaluhu in sovražniku vere in Cerkve še toliko dobroto, on bo nazadnje reč gotovo tako zasukal, da bo iskal okidati — če ne tebe, pa vsaj tvoj duhovski stan! Ta pisavec tudi lahko vé, da nikoli bi vseučilišniki ne vživali Knafflovih zalog, kakor neštevilni drugi družih dobrot ne, ako bi bili duhovni oženjeni; vender jim tako radi o „medenem“ (?) zakonu govoré! To pa, se vé, iz zgolj „usmiljenja“? Kako „lepo serce“ imajo ti ljudje, kaj ne?

Tukaj je pa vender tudi prilika za majhni premislik: Kako da liberalci le duhovne omiljujejo zaradi

njih stanú in jim toliko nezadovoljnost pripisujejo, vailujejo? Naj bi se obrnili še k drugim stanovom in okoliščinam s svojim medenim „mehkočutjem“. Ali ni pri družih nič „milovati“?

Izmed 100 zakonskih jih je 90, včasih še več, nezadovoljnih; zakaj tu ne milujete?

Izmed 1000 vojakov prostakov jih je 999 le zato v tem stanu, ker si pomagati ne morejo. Zakaj ne milujete?

Izmed 10.000 beračev je ravno toliko nezadovoljcev; stopite med-nje s „Slov. Narodom“ v roci in milujte jih!

Kdo vas prosi za vaše milovanje? Ako hočemo duhovni biti „odpadniki“ in „teptavci svoje lastne Cerkve“, nam je ravno tako pot odperla, kakor vam.

Vsak, ki v kaki stan stopi, občuti več ali manj njegove teže, ne vidi pa vsih pritežnost družih stanov; zato se velikrat sliši o nezadovoljnosti. Kolikrat nam je že tožil ta ali ta n. pr.: zakaj da ni postal duhoven, ko je imel lepo priliko; ali bomo zato vse zakonske ali druge stanove milovali? Svet je bil in bode „solzna dolina“, — milovaj ali ne milovaj! Darovati se moramo drugi za družega, da bo za vse prav, in biti morajo mnogoteri stanovi na zemlji, ker so mnogotere človeške potrebe, da se za vse oskerbi. Vi milovatelji v „Slov. Narodu“ pa dobro poglejte, če zadi za vašim milovanjem ne tiči neka vse bolj milovanja vredna lastnost, ki se ji pravi „sovražstvo svoje lastne Matere“?

Iz Cerkljanskega nam je prišel pred nekaj časom prijazen daljši dopis. Zapóznil se je; naj povemo le njegov obseg.

Korenjak Darovec, ki je l. 1856, ko je bival cesar v Ljubljani, palil germo po planinah ter potem prejel svetinjo cesarske poroke, je tudi v večer pred 25letnico cesarjevo na višavi sprožil nekaj možnarjev in kres zažgal. Nadalje popisuje streljanje, cerkveno slovesnost, lepo petje naslednjo nedeljo. — Vsled hude bolezni „kujavice“ se boji, da bode lepo cerkveno petje pešalo, ki se je že precej povzdignilo. Opominja pa rojake in učitelje, da naj se z lepo pogode itd.

Iz Vipave piše gospod Bogomir K., c. kr. kancelist, in terdi, da spis zaradi dr. Spazzapanovega pogreba razun resničnih dogodb obsega tudi obrekovalne nesresničnosti, ki naj jih prekliče gosp. dopisnik; ni pa razložil, v čem bi dopis bil neresničen. Zaterjuje le osebo, da nikjer, kjer je bil, kakor tudi njegovi hišni ljudje zamorejo pričati, cerkvene zapovedi v oziru na post ali spoved ni zanemarjal. Ako je v tem tako, verjemimo, da vsaj ni hudo mislil, če se je bil v kaki reči pre naglil.

Iz zgornje Istre. — V nedeljo po Božiču, 28. decembra, je bila za tukajšnje kraje nenavadna slovesnost. Od vseh strani je vrelo ljudstvo v Klano, faro v najskrajnem kotu zgornje Istre. Domačinom Klancem se je radost brala na obrazih, z zvonika je vihrala velikanska narodna zastava, od cerkve do župniške hiše so bili lepo okinčani mlaji, med dvema narvečima je bil pripét slavalok s primernim napisom z modro-belorudečimi čerkami; med vbranim priterkovanjem zvonov se je razlegal na daleč in široko močen strel. Kaj je to pomenilo? Koga so toliko slavili? Daroval je on-dotni rojak čast. g. Miha Laginja, četrtoletnik v teržaškem semenišču, prvo nekervavo daritev Najvišemu. V slovesni procesiji spremljan od mnogih svatov in sedem gg. duhovnov, ki so nekteri po 3, celó po 4 ure daleč prišli poveličevati slovesnost, se podá novomašnik v krasno okinčano cerkev. „Veni Creator, Gloria“ itd., sploh vse, kar se med sv. mašo in po sv. maši pri takih priložnostih glasno moli ali poje, je

opravljal g. novomašnik staroslovensko, kakor je v Ljuburniji v obče in tudi v nekaterih županijah v Istri že starodavna navada. Govor hervaški je imel čast. gosp. Ernest Jelušić, šolski ravnatelj v Kastvi. Razlagal je pazljivim poslušavcem imenitnost duhovskega stanú, posebno trojno službo katoliškega duhovna, kot učenika, darovavca sv. maše in delvca ss. zakramentov, opominovaje, naj bi se vredne skazovali milosti in dobrot, ki jih Bog deli po mašnikih kristjanom. Ljudstvo domače in ptuje je bilo toliko bolj ginjeno pri vsej slovesnosti, ker se ne pameti in ne vé, da bi bila v Klani, ali v celi dekaniji Jelšanski, kamor spada tudi Klana, katerikrat nova maša. Pa tudi od Klane do Tersta, dobrih 13 ur hodá, kjer je poleg velike ceste mnogo vaši in dve veliki fari, se ne morejo ponašati z enim duhovnom izmed sebe. Ne morem se zderžati, da ne bi pri tej priložnosti pohvalil neutrudljivo marljivega mnogočastitega gosp. župnika v Klani Fr. Kosca. Še tri leta ni, od kar je mladi gospod tam župnik in cerkev je, bi rekel, vsa ponovljena. Lani so se postavile lepe nove orglje, ki izverstno poveličujejo službo Božjo, oltarji so vsi lepo okinčani, po cerkvi je mnogo novih naprav, katere so se prej pogrešale. Naj bi sosednja mnogo večja pa silno zanemarjena fara, ki ima že akoro 3 leta zvonove pri cerkvi na stebrih obešene, okoli cerkve pa že leta in leta gromado in podertijo, v cerkvi pa silna burja piše, da ljudstvo mraza trepetá, se od Klane utila in njo posnemala v skerbi za lepšanje in kinč hiše Božje.

Bog pa ohrani mnogo let g. novomašnika v sedanjih okoliščinah v posebno težavnem stanu, ker v teržaški škofiji bo čez malo let, kakor se zdaj kaže, silno pomanjkanje duhovnov. Lani je bil sprejet en sam bogoslovec v semenišče, letos tudi le eden; mesto 50 je le 13 bogoslovcev v vsih štirih letih.

Zunaj katoliške Cerkve ni zveličanja.

Naj svet po svojih puhlih načelih sodi kakor hoče, večna resnica ostane, da „zunaj rimsko-katoliške Cerkve ni zveličanja.“ In sicer iz tega stalnega vzroka, ker bi bil Bog-človek Jezus Kristus, večna resnica, sam seboj v nasprotji, ako bi bil vstanovil več cerkev, katerih načela bi si nasprotovale, in ker ena in sveta od Zveličarja vstanovljena Cerkev nobena druga ni in biti ne more kakor katoliška Cerkev, in: „Kdor Cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nejeverniki in očitni grešniki.“ (Mat. 18., 17.) Herik IV, francoski kralj, se je hotel odpovedati Kalvinovemu krivemu uku, kterege se je deržal, in se zopet poverniti v naročje katoliške Cerkve, od ktere so se bili njegovi predniki ločili. Da bi imel pravi vzrok odstopiti, je poklical veliko število kalvinskih pridigarjev in katoliških duhovnov, in zastavil je najpred kalvinskim pridigarjem vprašanje: „Ali zamore katoličan ravno tako priti v nebesa, kakor kalvinec?“ In modri gospodje so odgovorili: „Se vé da; mi nismo tako terdi, kakor so katoličani! Kristus je za vse umerl, katoličani so ravno tako lahko zveličani, kakor mi.“ Potem je kralj ravno tako vprašal katoliške duhovne in precej je dobil odgovor: „Gospod, o osebah soditi ima samo Bog; pa toliko je gotovo po sv. evangeliju, da le ta more upati večnega življenja, kateri je otrok od Kristusa vstanovljene Cerkve.“ In kralj je odgovoril: „Če je temu tako, potem razvidite, gospodje, da je po vsaki ceni varnejše pokatoličiti se.“ — To tudi vsakemu pamet pravi, kdor je še kaj ima.

Naj bolje je pri materi Cerkvi.

„Eichsfelder Volksblätter“ pišejo, da odpadnik k starokatolikom nadučeni D. Waldmann se je zopet vernil v kat. l. Cerkv. Verske spremembe, ktere se vedno naprej prikazujejo med priverženci zoper-katoličanov, kakor tudi preganjanja, ktere se skoraj povsod vzdigujejo zoper rimsko katoliško Cerkv in njenega poglavarja, njene škófe in mašnike, so ga nagnile k resnemu premišljevanju, kar ga je potem zopet pripeljalo k mat-ri Cerkvi. Te dni se je ustmeno in pisмено odpovedal svojim zmotam, ter se je podvergel sklepom Vaikanskega zbora, posebej tistim, ki zadevajo nezmotljivost cerkvenega poglavarja, ter hoče živeti in umreti kot zvest sin katoliške Cerkve. Waldmannu gre ta čast, da nikoli ni nameraval in si prizadeval še drugih v svojo zmožo zaplesti ali jih k odpadu zapeljovati.

Resnica iz nasprotnih ust.

Thiers, akoravno Volterjan, pravi „Volkebl.“, je govoril pred malo mesci k več poslancem levičarjem besede, ki so vredne, da se rešijo pozabljivosti. Rekel je namreč: „Spomnite se, gospodje, da Francija tako dolgo nič ne bo veljala pred svetom, dokler papež ne bo dosegel pravic v katoliški Cerkvi, ktere mu gredó. Ne vém, kdo mu bo zopet pripomogel k njegovim pravicam, ali jest, ali Vi, Henrik V, ali kdo drugi; dokler vendar papež ni to, kar mora biti, Francija v Evropi ne velja nič.“

Razgled po svetu.

Avstrijansko. Zastran poloma. Kadar se zgodi velika nesreča, je vselej dolžnost, da se preišče, kdo je kriv in se zadolženi zanikarneži ali pa hudobneži kaznujejo. To je toliko bolj potrebno v denarnem polomu, v strahotnih sleparstvih, ki so toliko ljudi nesrečnih storile. Ko bi bili to storili kje kaki kmetje, kdo vé, koliko bi jih že tičalo po ječah in bi se preiskovali! S koliko ojstrostjo se n. pr. preiskujejo denarni ponarejevalci, ker taki storé občinstvu veliko škodo!

V polomni zadevi tedaj je mesca listopada lanskega leta poslanec Steudel poprašal ministra za notranjsko. Interpeliral ga je tako-le:

„Če je stan in gospodarstvo vsakterih naprav, ki so zastavljene na očitno zaupanje (kredit), že podverženo najnatančniši in naj ostrejši preiskavi, in še posebno, če se je že storilo, kar je treba, zoper zadolžene, da se taisti postavni sodnji izročé?“

Minister za notranjsko je to poprašanje izročil ministru za pravice, dr. Glaserju, in le ta je zagotovil, da bode zbiral potrebnih pomočkov za odgovor na to vprašanje. Dano je toraj deželskim sodnijam in policijam povelje, da vse pisma in naznanila (ves materijal), kar se tiče gospodarskega poloma, tudi brezimenske ovaje, naj se izročé ministru za pravice. Samo po sebi jasno je, da tudi zapisniki (akti) čveterih bank, ki so v odbobnanskem stanu, se morajo ministru predložiti, namreč: komisijonske, menjavske, obertnjiske in zavarovalne družbe zoper naravne poškodovanja. Kakošen bode tega preiskovanja nasledek, to se ima pokazati.

— Ker Čehi svojih poslancev niso dali v državni zbor, so nove volitve razpisane na 10. pros. Češki možje so priporočili toraj svoje kandidate, izpustili so pa vse tako imenovane „mladočehé“, ki jih v kvar čeških pravic

mika iti na državni zbor. Čehi, ki terdijo svoje pravice, upajo, da bojo njih možje izvoljeni. Dunajski vstavoverci so že v Pariz telegrafirali, kako koristen bo češki razpor za vstavoversko reč; Čehi pa upajo, da „mladi“ bodo pri volitvah šli čisto pod klop ter češki narod ostane edin vkljub vstavoverski škodoželjnosti.

Menda bodo vender tudi na Slovenskem preumeli, da zarad nekterih vekačev se ne smé celi narod tergati v kose, kosce, in kočičke ter s tim sovražnikom delati sladnost in veselje, narodu pa pripravljati pogubo in pogin na vse strani.

Iz Amerike. — Zopet ste se prigodili dve nesreči, ki se pripisujete močno zadolženi ameriški nemarnosti. V novem Jorku se je razpočil pred enim mescem hlapnik parobroda; 7 oseb je bilo kar mertvih, 20 pa ranjenih. — Vzrok: kotel (hlapnik) je bil izročén nadzorstvu dečka; mašinst se je bil šel sprehajat. — Na reki sv. Lorenca se je vžgal poštni parobrod „Bavarija“ ki hodi med Montreal om in Toronto; brodniki so se vsi rešili, kapitan in 14 popotnih oseb je poginilo, bodi si, da so zgoreli ali so pa v valovih našli smert. Vidi se, da se v Kanadi ravno tako godi, kakor v zedinjenih državah. Lahkomišljenost in brezvestnost se tudi na ti zemeljski poluti povsod nahaja.

Konzul se je spreobrn timer. 2. vinotoka, na angeljsko nedeljo, je bil v opatijski cerkvi v Lisugonu na zahodnjem Francoskem gosp. Tomaž Shmith, advokat in konzul zedinjenih držav, slovesno sprejet v katoliško Cerkv. To spreobrn timerje se prišteva k čudežem, ki so se zgodili na prošnje naše ljube Gospé v Lurdih. Spreobrn timerjenec je sin protestantskih staršev in je bil rojen v Bostonu, živi pa od svojega 24. leta na Francoskem, kjer je bil svoje vcepljene predsodke o katoliški Cerkvi sicer opustil, pri tem pa ni čutil v sebi nagnjenja do katoliške vere. Zadnji dan vel. serpana se je podal s romarji v Lurde iz radovednosti in je klečal poleg veliko družih pred podobo neomadežane Božje Matere; med tem se je veliko spremenilo v njegovi duši. Čutil se je kakor spremenjenega, si je kupil rožni venec in ga je molil skupno z drugimi romarji. Domu pridši si je napravil katekizem in se ga je pridno učil, se je odtegnil za nekoliko tednov v imenovani samostan in je bil potem keršen.

Listek za raznotero robo in blago.

Na gomili Miloša velicega.

(Poleg talijanskega složil Bogdan Ternovec.)

Oglej, ošabnost puhla se človeška!

V to žaro, ktera slavo vso zapira;

Razmotri, kak trenotek sam odtira

Vse, čemur slepi svet na roke pleska.

Le išči v šaplja kinči, polnem bleska,

Imena večega, da v zgodbe dira;

Zastonj bi misel tvâ za vojne, mira

Enacega dejanj iskala treska.

Ah! da od slave te in velikósti

Pogledu zdaj se mojemu namaka

Okostje samo, s prahom vse obdano.

Časti, oblasti, žezlo, vse končano,

Vladarja, vodja ozka hrani raka:

Ostane človek le v Bogâ visósti.

Iz Ljubljane. Rokodelski fantje so imeli ss. 3 Kraljev-večer veselje, da ni kmali enacega. Med jaslicami in božičnim drevesom so junak Gostinčar in njegovi pridni tovarši zglasovali govorčke in pesmarije, vmes pa pesmi peli, da jih je bilo le veselje poslušati. (V Rimu so majhni dečki ta dan imeli tako veselje, dokler ni bilo to častitljivo mesto v babilonski sužnjosti.) Potem pa so se jim delili mnogoteri darovi od dobrotnikov, kakor tudi sad z božičnega drevesa. To je bilo rajsko veselje. Škoda, da tudi šolaka mladina nima povsod kaj tacega. Rečem vam: rokodelski fantje, dobro ste se skazali! Vredni ste pohvale!

Slava gospodom in gospém, ki ste se z njimi trudili, — ki ste zanje darovali in darovale!

Škoda je, da gosp. dr. Vončina ne more vsih sprejeti, ker pravijo, jih da čez 70 jih nima prostora, ali kakošen že je zadržek?

— Darove, za Dolence v Danici zbirane, smo zaporedoma oddajali, in do malega vse oddali; prihodnjič bolj natanko.

V št. Vidu nad Ljubljano gosp. Miroslav Tomec svojo umetnost pridno nadaljuje. Slika zdaj podobo sv. Križa za Štango. Zgotovil pa je eno naj večih in naj lepših svojih del, namreč sv. Petra za Poljane v Istri, lastna kompozicija. G. Tomec je tudi spreten organist in sprejel je orgljanje v duhovniški cerkvi sv. Vida. To je prav lepo slišati o našem umetniku.

V Postojni je izvoljen poslanec Adolf Obreza.

Na Češkem se ljudstvo izmodruje, srenje in okraji razglašajo nezaupnice osem in dvajseterim poslancem, ki so se bili odcepili od domače večine in so hotli svojo pot hoditi, kakor pri nas delajo tako imenovanci „mladi“. „Mladi“ so bili s svojim zanikarnim svetom že o Roboamovem času napravili nesrečo, kraljestvo razderli, in da ni pravega Boga molilo, temuč so jim vlili zlati teleti, rekoč: „Glej Izrael, to sta tvoja bogova, ki sta te rešila iz egiptovske dežele.“ Kaj je bil nasledek? Ljudstvo je malikovalo; hude vojske so divjale med lastnim narodom; skoraj vsi kralji hudobni. Ljudstvo je lezlo v nevednost, zmiraj manj je bilo pravega češenja Božjega.

Po Laškem so bili mesca grud. in so še hudi potresi, ki sem ter tje škodo delajo, še bolj pa strah. V Beluni so na Božič mogli cerkev zakleniti in zunaj na prostem imeti Božjo službo.

Strašansk vihar je bučal 16. grudna po Angleškem, Škotskem in Nemškem. V mestu Šeffield-u je celo veliko ljudi pokončanih.

Sv. Oče Pij IX so zopet preživeli enega svojih smernih sovražnikov. Nino Bixio, duša garibaldovskega tolovajstva, je umrl neprevidoma, star komaj 52 let.

Koroški deželni zbor noče, da bi deželani zvedili, kaj se govori in dela v deželnem zboru, ker za dve petini slovenskih prebivalcev nočejo dajati tudi slovenskih poročil, kakor je nasvetoval poslanec Einspieler.

Popotvanje v Jeruzalem za letošnjo veliko noč. Kdor se želi te božje poti vdeležiti, naznani to še pred 8. sveč. general-komisarijatu za Sveto deželo na Dunaju, (Stadt, Franciskaner-Platz Nr. 4). Vloži se ravno tam za stroške iz Tersta pa nazaj do Tersta 440 gl. v srebu (za 1. razred na ladiji pa 500). Odhod iz Tersta čez Karv (Korfu), Smirno, Kajfo, Nazaret itd. je 28. sveč. Vernejo se iz Jeruzalema čez Jafo, Aleksandrijo itd.

Denarna cena. Cesarski cekini so po 5 gl. 35 kr.; napoleoni po 9 gl. 1½ kr.; sto gl. srebrá veljá 106 gl. a. v.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

2. To ti bodi prvo pravilo v tvojem djanji: Tako v Boga zaupaj, kakor bi bilo le samo na Boga zastavljeno, kako se bo delo izšlo; delaj pa tako z vso pridnostjo, kakor bi Bog nič, ti pa vse sam storil. (S. Ign. ap. Nolarci.)

Slabo je upanje in na bolnih nogah stoji, ako ga roke ne podpirajo. On, ki te je stvaril brez tebe ko te še ni bilo, te zdaj ne bo ne zveličal in ne ti pomagal brez tebe.

Daj ti iskro, Bog jo bo razplal v ogenj. Vsej sème, on bo dal rast. Tako bo vse srečno rastle, brez tega bo nerodovitne vse.

Brez Boga ne premoreš nič, če prav bi hotel. Bog pa noče nič storiti brez tebe, akoravno zamore. Z Bogom v zvezi vse zamoreš.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Duhovnija Budanje 15 gl. s prošnjo sv. blagoslova. — Oseba z Breznice po gosp. Belarju 2 gl. 35 kr. s prošnjo za dušno in telesno zdravje in za blagoslov za srečno zadnjo uro. — M. K. 1 gl. v star. dvaja, s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro in da bi Bog po njih molitvi skoraj odvzel hudo bolezen z Brezoviške fare. — A. Platnar 1 gl. — „Svetemu Očetu za novoletno vezilo, da bi nam sprosili blagoslova božjega“ 36 gl. (Svoj novoletni dar v. č. gosp. župnik v Gorjah zopet prepustijo sv. Očetu. Vr.) — Iz Šentjurja pri Šmariji 7 gl.: „Naj blagoslové sv. Oče šentjurskega pastirja in ovčice, njih pa naj ljubi Bog reši sovražnikov ter podeli častitljivo zmago Cerkvi!“ — Tri napoleone: „Preslavnemu jetniku, našemu Očetu, vse hvale vrednemu namestniku.“

Za afrikanski misijon: M. Vidmar 1 gl. — T. Pirc 1 gl. — M. Hecé 1 gl. — g. Štef. Jenko 1 gl. (v l. 42 po zmoti 50 kr). — Iz št. Jurija pri Šmariji 4 gl. — M. Šurga, M. Knific. F. Šlibar in M. Dolenc 4 gl. — M. Gerjol 1 gl.

Za gosp. misijonarja J. Čebulja: Oseba z Breznice 1 gl. po g. B.

Za misijon mil. škofa Mraka: Oseba z Breznice 1 gl. po g. B.

Za Trapiste v Bosni: A. Potočnik 1 gl. — K. Debeljak 1 gl.

Za Kalvarijo in cerkev sv. Jožefa: G. Jan. Dogan 5 gl. — G. Ant. Vonča v Bevkah. 5 gl.

Za bratovščino sv. Leopolda: Iz Lipoglava 2 gl.

Za Dolence s točo poškodovane: Iz Skocijana pri Turj. 3 gl.

Za pogorelce v Biški vasi: Iz Skocijana pri Turj 2 g.

Pogorovi s gg. dopisovalci.

G. Jož. K-č: Vse opravljeno. Ker je bilo za „Dan.“ že nekaj naprej plač., je to pri „Slov.“ všteto, in veljá 50 kr. za naprej. — G. S. Ž-k: Za Bosno reč prejeli in oddali. — G. Jak. Korošak: Se bode zgodilo. — G. J. Kramberger: Zarad spremembe napisa administr. ni dobila nobenega naznaila. Blagov. povedati številke doželj. listov. — G. Ant. J-ču v Terž.: Je že v redu in dobite vse. — Prosimo vse naročnike, da bi naročnino hitro poslati blagovolili, da pride vse v pravi red.